

İk?retim İkinci Kademe Örencileri Sosyal Sermaye Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). İk?retim İkinci Kademe Örencileri Sosyal Sermaye Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23335>

Özet

İlköğretim İkinci Kademe Öğrencileri Sosyal Sermaye Ölçeği, Faik Ardahan ve N. M. Ezici (2014) tarafından gerçekleştirilen bir uyarlama çalışmasıdır. Ölçek, ilköğretim ikinci kademe (ortaokul) öğrencilerinin sosyal çevreleriyle kurdukları ilişkiler aracılığıyla elde ettikleri Sosyal Sermaye düzeyini ölçmeyi amaçlamaktadır. Sosyal sermaye, öğrencilerin hem akademik hem de duygusal gelişimleri için kritik öneme sahip olan ebeveyn, arkadaş ve öğretmen destek ağlarını kapsamaktadır.

18 maddeden ve 4 alt boyuttan oluşan bu araç, öğrencilerin sosyal destek taleplerini ve sosyal problemlere karşı duyarlılıklarını 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemiyle değerlendirmektedir. Ölçeğin güvenilirlik analizleri sonucunda yüksek düzeyde iç tutarlılık sergilediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Sermaye, İlköğretim İkinci Kademe, Öğrenci, Adaptasyon Çalışması, Güvenirlilik, Faktör Analizi, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Faik Ardahan, N. M. Ezici.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Türkiye bağlamında ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin sosyal çevreleri ile etkileşimleri sonucunda geliştirdikleri sosyal kaynakların ve ilişkilerin gücünü geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu adaptasyon çalışması, orijinal sosyal sermaye ölçeğinin Türk kültürüne özgü dil ve yapısal uygunluğunu sağlamak üzere tasarlanmıştır.

Ölçek, öğrencilerin özellikle okul ortamında ve aile içinde kurdukları sosyal ağların niteliğini, yardım talep etme davranışları ve sosyal konulara karşı gösterdikleri farkındalığı belirleyerek ebeveyn ve psikolojik müdahale programları için temel veri sağlamaya hedefler.

Yapı

İlköğretim İkinci Kademe Öğrencileri Sosyal Sermaye Ölçeği, bireyin sosyal ağ ve ilişkiler aracılığıyla eriştiği kaynakların toplamı olarak tanımlanan sosyal sermaye yapısını ölçmektedir. Ölçek, bu karmaşık yapıyı öğrencilerin gelişim düzeyine uygun dört temel alt boyuta ayrıştırarak incelemektedir:

İyi Ebeveyn İlişkisi: Aileden alınan desteğin ve iletişimin niteliği.

Sosyal Problemlere Duyarlılık: Toplumsal sorunlara karşı farkındalık ve ilgi düzeyi.

Arkadaştan Yardım İsteme: Akran grubundan kişisel veya akademik destek talep edebilme yeteneği ve güveni.

Öğretmenden Yardım İsteme: Okul personeline (öğretmenlere) kişisel problemler konusunda güvenerek başvurabilme becerisi.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, adaptasyon sürecinin bir parçası olarak gerçekleştirilmiştir. Kaynak içerikte spesifik ölçüt bağımlı veya uyum geçerliliği değerleri belirtilmemiş olsa da, yapısal geçerliliğin belirlenmesi amacıyla Faktör Analizi uygulanmıştır. Analiz sonuçları, ölçeğin teorik olarak öngörülen dört faktörlü yapıyı desteklediğini ortaya koymuş olup, bu durum aracın ölçmeyi amaçladığı sosyal sermaye yapısının başarı bir şekilde temsil ettiğine dair önemli kanıtlar sunmaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, 2014 yılında yapılan adaptasyon çalışmasında analiz edilmiştir. Bu analizde yaygın olarak kullanılan Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin genel Cronbach's Alpha değeri **0.873** olarak bulunmuştur. Psikometrik standartlara göre bu değer, ölçeğin maddeleri arasında yüksek bir iç tutarlılık olduğunu ve aracın güvenilir olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, faktör analizinde ölçeğin açıkladığı toplam varyans oranı **%58,90** olarak hesaplanmıştır. Bu yüksek varyans açıklama oranı, ölçek maddelerinin ölçülen yapının önemli bir bölümünü kapsadığını teyit ederek güvenilirlik bulgularını desteklemektedir.

Faktör Analizi

İlköğretim İkinci Kademe Öğrencileri Sosyal Sermaye Ölçeği, açımlayıcı faktör analizi (AFA) sonucunda 18 madde ve 4 alt boyuttan oluşan bir yapı sergilemiştir. Bu dört faktörlü yapı, sosyal sermayenin farklı yönlerini temsil etmektedir ve toplam varyansın %58,90'ünü açıklamaktadır.

Faktör yükleri, maddelerin ilgili alt boyutlara güçlü bir şekilde yüklendiğini göstermiştir. Alt boyutların madde dağılımı şöyledir:

İyi Ebeveyn İlişkisi: 7 madde

Arkadaştan Yardım İsteme: 5 madde

Sosyal Problemlere Duyarlılık: 3 madde

Öğretmenden Yardım İsteme: 3 madde

Araç

Test Type: Uyarlama Ölçeği (Adaptasyon)

Format: Öz Bildirim Ölçeği

Language Available: Türkçe

Population Group: İlköğretim İkinci Kademe Öğrencileri (Ortaokul Öğrencileri)

Age Group: Genellikle 10-14 yaş aralığı

Population Details: Türkiye'deki ortaokul kademesinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde standardize edilmiştir.

Test Methodology: 5'li Likert Ölçeği kullanılmıştır (1=Kesinlikle Katılmıyorum - 5=Kesinlikle Katılıyorum). Yüksek puanlar, öğrencinin sosyal sermaye düzeyinin yüksek olduğunu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Bağlar, Öğrenci Gelişimi, Ç Tutarlılık, Faktör Analizi, Adaptasyon, Ortaokul.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değil.

Affiliation Email addresses: arda-han@akdeniz.edu.tr (Sorumlu Yazar: Faik Ardahan)

Correspondence Address: Bilgi mevcut değil.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin adaptasyon çalışması 2014 yılında tamamlanmış ve yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için izinler ve güncel ücret bilgisi (eğer varsa), sorumlu yazar Faik Ardahan ile iletişime geçilerek öğrenilmelidir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [ilkogretim-ikinci-kademe-ogrencileri-sosyal-sermaye-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Ardahan, F. ve Ezici, N. M. (2014). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencileri Sosyal Sermaye Ölçeği adaptasyon çalışması. *Sakarya University Journal of Education* 4(3), 6-17. Makaleye erişim linki:

suje.sakarya.edu.tr

İlköğretim İkinci Kademe Öğrencileri Sosyal Sermaye Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek 18 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır:

Yeni Ebeveyn İlişkisi (7 m) : Ebeveynlerim sıklıkla okulumun nasıl gittiğini sorarlar

Sosyal Problemlere Duyarlılık (3 m) : Okul dışındaki arkadaşlarımla sosyal problemler hakkında sıklıkla konuşurum

Arkadaştan Yardım İsteme (5 m) : Kişisel problemlerim için rahatlıkla bir arkadaşarımdan yardım isterim

Öğretmenden Yardım İsteme (3 m) : Kişisel problemlerim için güvenerek öğretmenime giderim